

CEFRES

Centre français de recherche
en sciences sociales
USR 3138 CNRS - MAEE

Štěpánská 35
111 21 Prague 1
République tchèque
Tél : (420) 224 921 400
Fax : (420) 224 920 975

**Posudek na disertační práci p. Viléma Novotného
„Vývoj studia veřejných politik v Evropě: srovnání případů Francie, SRN a ČR.
České studium veřejných politik v Evropském kontextu.“**

Předložená disertační práce Viléma Novotného je nejen zajímavým počinem ale i důležitým přínosem pro vývoj jak politologie, tak především pro vývoj zkoumání veřejných politik. Práce je primárně zaměřená na vývoj studia veřejných politik v České republice, přičemž základ této analýzy je jak v definici referenčního rámce vývoje disciplíny ve Spojených státech, tak i v důkladné a problematizované prezentaci vývoje poměrně nové disciplíny ve Francii, v Německu a následně v ČR. Práce má několik předností, především zaměřením na nepřiliš probádané téma, ale zjm. pak i snahou autora o kontextualizaci a mj. srovnávací rozměr této práce. Do značné míry bych řekl, že tato práce je jedním z důležitých základů, jak pro chápání samotné disciplíny (i v celosvětovém rozměru), tak především pro její další vývoj v České republice. Znalost obdobných situací v zemích, kde je tato vědní disciplína o něco lépe rozvinutá dá vyniknout jak místním (českým) problémům a omezením, tak i možnostem rozvoje. Je však jasné, že kvantitativní možnosti české politologie jsou omezené (těžko lze očekávat kvantitativní nárůst studentů, badatelů a následně literatury), nicméně tato práce dává určité kvalitativní klíče a rozhodně nabádá čtenáře k zamyšlení.

Jelikož můj vědecký záběr nezahrnuje přímo hlubokou znalost studia veřejných politik (výjma francouzského politologického prostředí), uvedu zde několik poznámek či komentářů, ke kterým mne tato práce vedla a které by mohly sloužit jako náměty do diskuse.

První čistě politologická poznámka se týká názvu (zde) širšího vědního oboru, resp. politologie. Byť se tomu autor elegantně vyhnul poznámkou, bylo by určitě užitečné se o něco hlouběji zamyslet nad použitými pojmy, které nejsou vždy jen povrchní resp. symbolické. Např. ve Francii se dosud používají (a míchají) jak *science politique* (politická věda/politologie), tak i *sciences politiques* (politické vědy) a velmi často se ne úplně oprávněně zaměňují. Problém vznikl minimálně ze dvou prolínajících se důvodů: historicky se vynořila politologie jako politické vědy, ale etablovala se jako autonomní vědní obor až vznikem politické vědy (především na univerzitní půdě). Druhý faktor vedoucí k matení pojmů je název vysokých škol IEP, především Pařížská „Sciences Po“. Jsem si však vědom, že tento problém je pro potřeby této

práce pouze okrajový a podotýkám, že rozhodně předložená práce tímto problémem netrpí (především vzhledem k tomu, že studium veřejných politik je do značné míry interdisciplinární obor).

Mohli bychom vytknout autorovi to, že se zaměřil „pouze“ na Francii a Německo (krom zcela zásadního amerického „referenčního rámce). Koneckonců by bylo na místě uvažovat o tom, že srovnatelnější by mohl být vývoj studia veřejných politik ve střední Evropě nebo v menších západoevropských zemích, jejichž vědecká úroveň a především možnosti by byly ve srovnatelnější situaci. Na druhé straně nutno podotknout, že autorův výběr je velmi logický (zjm. z hlediska relevantnosti těchto zemí v celosvětovém měřítku, vztah tamních politologů k cizojazyčnému prostředí, konkrétně anglofonní politologie, apod.). Německá zkušenost je o to důležitější, že z ní vychází částečně české studium veřejných politik, francouzská alespoň proto, že je možná bližší té české, než by se mohlo zdát na první pohled. Ale hlavně zcela markantní a chvályhodná je autorova snaha o pochopení a předložení nejen národních či místních kontextů a vědeckých, sociálních, kulturních či politických výzev, ale i to, že v podstatě byly situace obdobné nehlédě na velikost země a že dva rozdílné přístupy (německý a francouzský) jsou dostatečně relevantní pro analýzu českých zkušeností. Pozoruhodný je pak obzvláště a hlavně velmi široký záběr prostudované specializované literatury v češtině, angličtině, němčině a možná hlavně ve francouzštině (tedy literatura, která je v českém prostředí poněkud opomíjená).

Do určité míry je dle mého názoru možné se pozastavit nad zvolenou osnovou předložené práce. Práce je sice srovnávací, ovšem přístup autora vede především ke třem neúplně propojeným analýzám (francouzské, německé a české studium veřejných politik), byť referenčním bodem zůstává stejný (americké studium veřejných politik). Na druhé straně chápu snahu autora co nejjasněji přednést úcelenou analýzu především vývoje českého studia veřejných politik, a patrné je také to, že ne vše v analyzovaném vývoji je plně srovnatelné. Běžný čtenář (zjm. bereme-li v potaz možnost budoucí publikace předložené práce) se ve zvolené podobě osnovy vyzná určitě lépe, než kdyby autor zvolil průřezové přístupy srovnávací bod po bodu klíčové etapy vývoje disciplíny, nebo témata výzkumu. Nutno zde podotknout, že se tím autor vlastně vyvaruje úskalí příliš automatického či mechanického chápání vývoje disciplíny v podobě „tranzitologických“ etap, které se nesmí minout, či rozcestí, kde se musí udělat zásadní a neodvratné rozhodnutí. Jinak řečeno tento typ osnovy má své meze ale zároveň má určité klady co se týká dalšího „využití“ textu, tedy jeho opublikování, které bych jednoznačně uvítal jako zásadní příspěvek do diskuse (jak pro ty, kteří se zaměřují výlučně na studium veřejných politik, tak i pro politology, jako zdroj širšího zamyšlení se nad vývojem politické vědy).

Vzhledem ke specifické situaci české politologie či studiu veřejných politik, stálo by za to pokračovat v díle, zjm. bych uvítal doplnění této práce dalším výzkumem, který by se zaměřil na další kvalitativní analýzu vývoje studia veřejných politik v České republice, např. rozhovory s předchozími „generacemi“ badatelů. Takové jakési sebepoznání by bylo určitě vhodné udělat i pro politologii, výhoda studia veřejných politik je však jak v tom, že obor vznikl relativně nedávno, tak i v poměrně malému počtu klíčových aktérů.

Krom výše uvedených poznámek bych doporučil autorovi znovu přečtení práce, tedy k opravě několika málo překlepů a hlavně k přepracování některých tabulek, které jsou příliš rozmazané, aby byly použitelné. Taktéž by mohl být text o něco ucelenější, kdyby nedošlo k několika opakování příliš obecných záležitostí (které právě opakováním získávají poněkud normativní ráz, jako např. připomenutí chyb prvních let české ekonomické a sociální transformace).

Celkově je práce rozhodným a kvalitním přínosem ať už pro politology, tak i pro ty, kteří se specializují na studium veřejných politik (ukázková je práce s literaturou, hloubková analýza oborů i přístupů). Obzvláště pak přínosné jsou analýzy práce a přístupy francouzských kolegů, kteří jsou málo známé v českém prostředí. Vzhledem ke specifické situaci české politologie či studiu veřejných politik v ČR, by stálo za to pokračovat v díle zjm. prohloubením analýzy.

Předložená práce plně splňuje požadavky kladené na disertační práci, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 1.6.2011

Doc. Michel Perottino, PhD.